

Palani Ngāue ki he Vailasi (ki'i leka 'oku lahi hake 'i he māhina 'e 6)

Hingoa 'o e ki'i leká Child's name _____

Ta'u motu'á (māhina/ta'u) Age (months/years) _____ Mamafá (kg) Weight (kg) _____

'Oku mahaki'ia (infection) 'a e telinga, ihu, fo'i monga, sinuses (ongo halanga 'i he loto'i ihú) mo e/pe fatafata 'o ho'o ki'i leká, 'o ngalingali na'e fakatupu 'e ha vailasi. **'E malava ke puke ai 'a ho'o ki'i leká 'o a'u ki ha 'aho 'e 10. 'E lava ke a'u 'a e talé ki ha uike 'e 4.**

'Oku 'ikai malava ke ngāue 'a e antibiotics (penisilini) 'i ha vailasi, pea 'e 'ikai ke ne tokoni 'i 'a ho'o ki'i leká ke ongo'i lelei ange 'i ha taimi vave mai. 'E lava ke hoko 'a hono folo 'o e antibiotics ke ne fakatupu ha ngaahi ola tamaki 'o iku ke ke ongo'i kovi ange ai 'a ho'o ki'i leká. Ko hono folo 'o e antibiotics 'i he taimi 'oku 'ikai fiema'u ai 'e ala fakatupunga ai ke 'ikai ha'anau 'aonga 'i he kaha'ú.

Faito'o 'o e ngaahi faka'ilonga 'oku ongo'i 'e ho'o ki'i leká (symptoms) Advice

'Oku fiema'u 'e ho'o ki'i leká ha malōlō lahi 'i he taimi 'oku puke ai me'i ha vailasi. 'Oku totonu ke nau inu ke lahi 'a e me'a huhu'á (fluid), ko e vai 'a e lelei tahá. 'I he taimi 'oku 'oange ai ha faito'o ki ho'o ki'i leká, muimui ma'u pē ki he ngaahi fakahinohinó, pe ko e fale'i me'i ha toketā, neesi pe tokotaha hu'ivai.

NGAAHI FAKA'ILONGA 'OKU ONGO'I SYMPTOMS	FAITO'Ó (ngaahi founa 'oku fe'unga ke fili me'i ai kuo fakatonuki) TREATMENT (suitable options ticked)
Mofi Fever	Ki he mofi, faka'aonga'i ha konga tupenu mokomoko ke tatafi 'aki 'a e mata, ongo nima mo e fo'i kia 'o ho'o ki'i leká. Fakatui 'ia kinautolu ha vala manifi, pea fakasi'isi'i hono ngāue'aki 'a e kafú
Felāngaaki mo e mamahi'ia, kau ai 'a e langa uouá, langa 'a e telingá, sinus mo e mamahi'ia 'a e matá. Mamahi'ia 'a e fo'i mongá Aches & pains. Sore throat	Paracetamol pe Ibuprofen
Mamahi pe mōmoa 'a e fo'i mongá. Talé Sore or dry throat. Cough	'E ala 'ahi'ahi'i 'eni 'e ho'o ki'i leká, fakataha mo e paracetamol pea mo ha ibuprofen: As well as paracetamol or ibuprofen ages 1y+ can have: Misimisi ha sēpuni hone 'i he taimi mohé 'i ha 'aho 'e tolu (kapau 'oku laka hake 'i he māhina 'e 12 'a hono ta'u motu'á) A teaspoon of honey 'E toe lava foki 'e he fānau lalahi hake 'i he ta'u 6 'o ngāue'aki 'eni: If 6y+: Kolokolo (gargle) 'aki ha vai māsima 'i ha sekoni 'e 30, 'o tu'o tolu 'i he 'aho (faka'aonga'i ha māsima 'i ha vaeua'i sēpuni ti kuo heu 'i ha ipu vai) Salt water gargle Me'a kehe ki he kolokolo 'i he fo'i mongá pe fana (spray) ki he fo'i mongá Other gargle or throat spray Lozenges
Mapuni pe fofonu 'a e ihú Blocked or runny nose	Fana pe tulu'i 'a e saline ki loto ki he ihú Saline nasal spray/drops 'E toe lava foki 'e he fānau lalahi hake 'i he ta'u 6 'o ngāue'aki 'eni: If 6y+: Fo'i'akau ki hono fakaavaava 'o e ihú (decongestant tablet), huhu'a, fana pe tulu'i ki loto ki he ihú Decongestant
Me'a Kehé Other	Faito'o Faka-Tonga Traditional system of healing _____

Toe vakai'i atu Follow up

Telefoni ki ho'ō kautaha ngāue ki he mo'ui lelei (Call your health provider) _____
i he fika (on) _____ pe Healthline i he fika 0800 611 116 kapau: (or Healthline on 0800 611 116 if:)

- 'Oku 'ikai faka'au ke sai 'a e ngaahi faka'ilonga 'oku ongo'i 'e ho'ō ki'i leká i ha hili ha ngaahi 'aho/houa 'e (Your child's symptoms are not improved in) _____ (days/hours)
- 'Oku nau mofi lahi 'o laka hake i he 40°C
- 'Oku hokohoko atu 'enau mofi 'o laka hake i he 38°C i he 'aho 'e (Fever over 38°C for _____ days)
- 'Oku faka'au ke kovi ange honau mahaki tauhi lolotongá hangē ko e suka pe mahaki hela
- 'Oku nau ongo'i ha ngaahi faka'ilonga fo'ou
- 'Oku i ai ha ngaahi me'a kehe 'okú ke tokanga ki ai
- 'Oku i ai mo ha ngaahi faka'ilonga kehe 'oku nau ongo'i hangē ko e (They have other symptoms such as) _____

Kātaki 'o fokotu'u ha 'apoinimeni ke toe sivi ai 'a ho'ō ki'i leká i ha ngaahi 'aho/uike 'e
(Please book an appointment for your child to be seen again in) _____ (days/weeks)

Fale'i fakavavevavé

Telefoni fakavavevave ki ho'ō kautaha fakahoko ngāue ki he mo'ui lelei, pe ki ha me'alele fakavavevave 'a e falemahakí (ambulance - taila 'a e 111), kapau 'oku ongo'i 'e ho'ō ki'i leká ha taha 'o e ngaahi faka'ilonga ko 'ení:

- Faingata'a pe mamahi 'a e mānavá pe leá
- Liliu 'a e lounutú pe 'elelú 'o lanu pulū
- Tale mai 'aki ha toto
- Puputu'u pe faingata'a ke 'ā hake
- Langa 'a e fatafatá
- Tetetete lahi, fakamokosia
- Pupuha'ia 'a e kilí (clammy skin)
- Langa lahi 'a e 'ulú pe mamahi'ia 'a e fo'i kiá, mamahi'ia hono ongo fo'i matá i he ulo 'a e maamá
- Veli 'o 'asi ai ha lanu vāleti pe fakakulokula pe taka'uli
- 'Ikai lava 'o tu'uofi, pe lanu fakapōpō'uli 'a e tu'uofi
- Ongoi pongia pe pongia (fainting)

Te ke lava 'o ma'u ha fakamatala kehe ange i he ngaahi uepisaiti 'a e Healthify pe Healthify Find more information on the Healthify or Healthify websites:

healthify.nz

kidshealth.org.nz

Fekumi ki he:

- Mofi
- Talé
- Mamahi'ia 'a e fo'i mongá
- COVID-19
- Mahaki flu (influenza)

Pe kole atu ki ho'ō toketaá, neesí pe tokotaha hu'ivai ke pulusi (print) atu 'a e fakamatalá ma'á u.

Or ask your doctor, nurse or pharmacist to print the information for you.

Pe telefoni ki he Healthline i he fika 0800 611 116.

Ko e me'a te ke lava 'o fakahoko mo ho'ō ki'i leká/fāmilí ke tokoni ki hono ta'ofi 'o e mafola atu 'a e mahakí

- Nofo pē i 'api 'o 'oua 'e 'alu ki he tauhi'anga 'o e kauleká (day care), kinitakātení pe 'apiakó.
- Fanofano ma'u pē honau ongo nimá, tautautefito i he hili hono fangu honau ihú. Kapau te ke tokoni ke holoholo'i honau ihú, fanofano foki mo ho ongo nimá i he 'ene 'osí.
- Kapau 'e lava, 'ufi'ufi'i honau ngutú i he taimi 'oku nau mafatua pe tale aí.